

Protocol

Geneesmiddelenverstrekking en medisch handelen

Inleiding

Het kan voorkomen dat kinderen ziek worden terwijl ze op Ziezo zijn. Ziezo kent daarom een protocol waarin afspraken staan over hoe er met de kinderen omgegaan wordt als de kinderen ziek worden op Ziezo. Zie voor meer informatie het protocol Ziek in de kinderopvang.

Het komt regelmatig voor dat kinderen ergens last of pijn van hebben wat eenvoudig te verhelpen kan zijn, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolgen van een insectenbeet.

Ook krijgt Ziezo weleens het verzoek van ouders om hun kinderen medicijnen toe te dienen die zijn voorgeschreven door een arts.

Ziezo aanvaardt met het verrichten van dergelijke handelingen een aantal grote verantwoordelijkheden. Pedagogisch medewerkers begeven zich dan op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd zijn. Met het oog op de gezondheid van de kinderen is het van groot belang dat pedagogisch medewerkers de medicatie verstrekking overlaten aan professionals op medisch gebied.

Mocht er een verzoek komen voor medicatieverstrekking aan een kind op Ziezo, zullen wij de ouders altijd doorverwijzen naar professionele organisatie die bevoegd is om de medicatie op Ziezo aan het kind toe te dienen. Het is namelijk van groot belang, dat er ingeval van een verzoek tot medicatie verstrekking zorgvuldig gekeken wordt per situatie, naar de medische achtergrond van het kind en de medicijnen zelf.

De directie, pedagogisch medewerkers en ouders van Ziezo die de verantwoordelijkheid overdragen aan anderen, moeten zich realiseren dat zij voor alle medische handelingen strafrechtelijk en civielrechtelijk aansprakelijk gesteld kunnen worden, mocht er iets mis gaan n.a.v. hun handelen.

Bronnen die gebruikt zijn voor dit protocol:

http://www.rivm.nl/dsresource?objectid=rivmp:58118&type=org&disposition=inlin e&ns_nc=1

GGD zuid-holland midden

BOink

Inhoudsopgave

1. Het kind wordt ziek in de kinderopvang of bij gastouder	4
2. Het verstrekken van geneesmiddelen op verzoek.....	5
2.1 Vast leggen van de afspraken van medicijn verstrekking	5
2.2 Verstrekking van medicatie voor een langere periode.....	6
2.3 Lichte reactie na medicatie verstrekking.....	6
2.4 Ernstige (allergische) reactie na medicatie verstrekking.....	6
3. Medisch handelen.....	7
4. Bewaren van medicatie	8
4.1 Buiten de koelkast.....	8
4.2 In de koelkast.....	8
5. Wettelijk regels	9
6. Aansprakelijkheid m.b.t medisch handelingen.....	9

1. Het kind wordt ziek in de kinderopvang of bij gastouder

Het kan voorkomen dat een kind ziek wordt tijdens het verblijf op de BSO of bij de gastouder. Hiervoor heeft Ziezo een los protocol Ziek in de kinderopvang.

Een voorbeeldsituatie: een kind komt gezond naar Ziezo of gastouder en krijgt in de loop van de dag last van hoofd- of buikpijn of andere pijn. Ook kan het kind bijvoorbeeld door een insect worden geprikt.

Ziezo zal dan altijd contact opnemen met de ouders van het kind om te overleggen wat er moet gebeuren.

Als er sprake is van een mogelijke infectieziekte wordt de GGD-wijzer geraadpleegd of contact opgenomen met RIVM. In deze richtlijnen staan adviezen ten aanzien van infectieziekten.

Het is daarom zeer belangrijk om, vooraf, het ziektebeeld met de ouders te bespreken, zodat wij hen kunnen informeren.

Om de overdracht van ziektekiemen te beperken is het belangrijk om zo hygiënisch mogelijk te werken. Daarvoor inventariseren wij jaarlijks de gezondheidsrisico's op Ziezo in de risico-inventarisatie. Zo nodig passen wij onze handelswijze en protocollen aan om de hygiëne te verbeteren.

2. Het verstrekken van geneesmiddelen op verzoek

Kinderen krijgen soms geneesmiddelen of andere middelen (bijvoorbeeld zelfzorgmiddelen) voorgeschreven door de arts die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook gedurende de tijd dat zij op de BSO of bij de gastouder aanwezig zijn. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld:

- Pufjes voor astma
- Antibiotica
- Zetpillen voor bijvoorbeeld koortsstuipen of toevallen

2.1 Vast leggen van de afspraken van medicijn verstrekking

Ouders vragen de pedagogisch medewerker of gastouder om deze medicijnen aan hun kind te verstrekken. Meestal gaat het alleen om eenvoudige geneesmiddelen, maar ook om middelen die, bij onjuist gebruik, tot schade aan de gezondheid van het kind kunnen leiden.

In alle situaties waarin kinderen medicatie op Ziezo dienen te krijgen, zullen wij de desbetreffende ouders doorverwijzen naar Buurtzorg waar een BIG geregisterde verpleegkundige aanwezig is.

Buurtzorg zal samen met de ouders een indicatie aanvragen bij de zorgverzekering. Buurtzorg zal na goedkeuring van de zorgverzekering medicatie komen verstrekken op Ziezo aan het des betreffende kind.

Voordat de verstrekking zal gaan plaats vinden binnen Ziezo, willen wij een aantal dingen weten. Daarom leggen wij de volgende dingen samen met ouders schriftelijk vast:

- Om welke geneesmiddelen gaat het?
- Door welke huisarts is het voorgeschreven
- Hoe vaak wordt het gegeven?
- In welke hoeveelheid?
- Op welke manier moet het geneesmiddel gebruikt worden?
- De periode waarin het geneesmiddel verstrekt gaat worden.
- De wijze van bewaren en opbergen.
- De wijze van controle van de vervaldatum
- Een aftekenlijst van wanneer, wie, wat heeft gegeven.
- Altijd in de originele verpakking met bijsluiters en gebruiksaanwijzing.
- De bijwerkingen die het kind zou kunnen krijgen.
- Hoe moeten de medicijnen bewaard worden? In de koelkast of er buiten?

- Reactietijd van het geneesmiddel.

Door deze gegevens en afspraken vast te leggen is het duidelijk wat er van Ziezo, buurtzorg en ouders verwacht wordt.

Daarnaast is het van belang dat het kind ten alle tijden veilig is en er geen handelingen plaatsvinden die de gezondheid van het kind in gevaar brengen. Dus mocht een kind een allergische reactie krijgen of met spoed naar het ziekenhuis moeten gaan, dan hebben onze medewerkers ook alle gegevens nodig voor de artsen.

2.2 Verstrekking van medicatie voor een langere periode

Wanneer het gaat om het verstrekken van geneesmiddelen gedurende een lange periode moet regelmatig met ouders overlegd worden over de ziekte en het daarbij behorende gebruik van geneesmiddelen op Ziezo en bij de gastouder.

Het overleg zal plaats vinden tussen ouders, Ziezo en Buurtzorg.

De volgende punten worden tijdens het gesprek besproken:

- De reactietijd op de medicatie
- De (mogelijke) reactie op de medicatie
- Hoe wordt het middel toegediend?
- Hoeveel wordt er toegediend?
- Wat is de meest handige manier om het toe te dienen?

Het verslag van dit gesprek komt dan in het kinddossier. De eventuele aanpassing op de afspraken worden schriftelijk vastgelegd of aangepast.

2.3 Lichte reactie na medicatie verstrekking

Mocht de situatie zich voordoen dat een kind niet goed reageert of dat er per ongeluk toch een fout gemaakt wordt bij het toedienen van het geneesmiddel, bel dan direct de huisarts of specialist in het ziekenhuis. Bel hierna pas de ouders. De gezondheid van het kind gaat in dit geval voor!

2.4 Ernstige (allergische) reactie na medicatie verstrekking

Bel bij een ernstige reactie op medicatie altijd 112.

Zorg in alle gevallen dat je duidelijk alle relevante gegevens bij de hand hebt, zoals:

- Naam
- Geboortedatum
- Adres
- Huisarts/specialist

- Het geneesmiddel wat toegediend is
- Hoeveel er toegediend is.
- Welke reacties het kind vertoond
- Adres/locatie waar je bent.

3. Medisch handelen

In uitzonderlijke gevallen zullen ouders aan de pedagogisch medewerker of gastouder vragen om handelingen te verrichten die vallen onder "medisch handelen".

Te denken aan:

- Geven van sondevoeding
- Het meten van bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten d.m.v. vingerprikje
- Het toedienen van een injectie

In alle gevallen worden deze handelingen door Buurtzorg of ouders zelf gedaan. Als er sprake is van een situatie die langere tijd zal bestaan, wordt ouders gevraagd om de zorg die gedurende de tijd bij de gastouders of op de BSO gegeven dient te worden volledig over te dragen aan de Buurtzorg.

De medewerkers van Ziezo zullen deze medische handelingen dan ook nooit uitvoeren.

4. Bewaren van medicatie

In overleg met ouders, buurtzorg en eventueel school zullen er afspraken gemaakt worden over waar de medicatie van het kind bewaard wordt en hoe de medicatie wordt overgedragen aan Ziezo, Buurtzorg, ouders en eventueel school.

4.1 Buiten de koelkast

De medicatie van de kinderen wordt bewaard in een afgesloten kast op de groep.

Degene die verantwoordelijk is op die dag voor de medicijnkast, heeft de sleutel hiervan. En draagt deze over aan Buurtzorg als zij komen voor de medicatie verstrekking.

Elk kind krijgt een afgesloten bak waar de medicatie en een aftekenlijst in kan. Op de bak staat de naam van het kind en welke medicatie erin zit.

4.2 In de koelkast

Op de bovenste plank van de koelkast zal medicatie staan die in de koelkast bewaard moet worden.

Elk kind krijgt een afgesloten bak waar hun medicatie en aftekenlijst in kan. Op de bak staat de naam van het kind en welke medicatie erin zit.

5. Wettelijk regels

Voor medische handelingen is er, binnen de wetgeving, een aparte regeling gemaakt. De wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor personeel werkzaam in de kinderopvang. Dat neemt niet weg dat in deze wet een aantal richtlijnen worden gegeven voor een goede uitoefening in de beroepspraktijk. Aan de hand hiervan zijn er regels voor kinderopvang en scholen als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen.

Bepaalde handelingen, zogenaamde voorbehouden handelingen, mogen alleen worden verricht door artsen. Anderen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De desbetreffende arts moet zich er dan van vergewissen dat degene die niet bevoegd is, maar wel de bekwaamheid bezit om de handelingen te verrichten.

Ziezo is van mening dat de gezondheid en het welzijn van het kind ten alle tijden veiliggesteld dient te zijn. Daarom volgen wij de wet BIG wel.

Pedagogische medewerkers in de kinderopvang zijn namelijk (meestal niet) geschoold in het verstrekken van medicatie, hebben geen medische scholing gevolgd of zijn niet bevoegd voor het uitvoeren van medische handelingen. Hierdoor kunnen we de gezondheid en veiligheid van het kind alleen waarborgen door Buurtzorg de medicatie te laten verstrekken en medische handelingen te laten verrichten.

6. Aansprakelijkheid m.b.t medisch handelingen.

Mocht een medewerker van Ziezo in een noodgeval toch medisch moeten handelen/medicatie verstrekken aan een kind, dan mag dit alleen in opdracht van een arts die hem of haar op dat moment bekwaam acht om medisch te handelen of de medicatie te verstrekken aan het kind.

Een pedagogisch medewerker mag ten alle tijden weigeren om medisch te handelen of om de medicatie te verstrekken en het in plaats van het zelf te doen over te laten aan een collega.

Heeft een medewerker geen bekwaamheidsverklaring dan kan hij bij onoordeelkundig handelen aangesproken worden op de aangerichte schade. De directie van Ziezo is eindverantwoordelijk voor de handelingen van het personeel.

Een ieder die bij het verlenen van zorg, schade of een aanmerkelijke kans op schade aan de gezondheid veroorzaakt, is civielrechtelijk en strafrechtelijk aansprakelijk.